

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: Wpływ stresu poprzedzającego na zachowania eksploracyjne u szczurów
2. Czas trwania projektu: 01.04.2019-01.04.2021
3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): zachowania eksploracyjne, reakcja na nowość, nagradzająca wartość bodźca, łagodny stres
4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych) **A**

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Eksploracja polega na zbieraniu przez organizm informacji o otaczającym je środowisku. Nowy bodziec wywołuje odruch orientacyjny, po którym może nastąpić seria różnorodnych zachowań badawczych. Badania nad zachowaniami eksploracyjnymi mają na celu zrozumienie procesów adaptacji organizmów do zmian zachodzących w środowisku. Badania pokazują, że w wielu sytuacjach nowość bodźca ma wartość nagradzającą dla zwierząt i ludzi.

Jednakże, dotychczasowe prace poświęcone nagradzającej funkcji nowości prowadzone były w oparciu o metodę zapewniającą warunki niskostresowe. Zwierzęta były stosunkowo długo przyzwyczajane do warunków testowych a wprowadzanie zmiany środowiskowej miało charakter zmiany o niskiej wartości stymulacyjnej, nie powodującej stresu u zwierząt. Słuszność tej metody została potwierdzona w serii prac, pokazujących, iż w warunkach niskiego stresu, nowość ma właściwości nagradzające. Jednakże nie przeprowadzono jak dotąd badań, w których niska stresowość warunków doświadczenia podlegałaby pewnym fluktuacjom, wynikającym z właściwości stymulacyjnych środowiska. Temu zagadnieniu poświęcony jest niniejszy projekt. Zamierzamy poprzez stosowanie bodźców akustycznych manipulować poziomem pobudzenia badanych zwierząt, w momencie poprzedzającym pojawienie się nowości. Wyniki pozwolą na określenie związku pomiędzy wyjściowym stanem pobudzenia zwierząt a właściwościami nagradzającymi zmiany środowiskowej.

Wykorzystane w badaniu zwierzęta nie będą poddawane żadnym zabiegom medycznym. Udział zwierząt w testach behawioralnych uznawany jest za element wzbogacenia środowiska życia zwierząt laboratoryjnych. Nie planuje się uśmiercania zwierząt po przeprowadzeniu badania.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA WDOŚWIADCZENIU

Szczur wędrowny (Lister Hooded) 51 zwierząt

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Na podstawie przeszukania istniejącej literatury, stwierdzam że stosowane dotąd manipulacje eksperymentalne miały charakter silnego oddziaływania na szczury a zatem przyczyniały się wzbudzenia silnej reakcji stresowej, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienie reakcji stereotypowych, zaliczanych SSDR (Species specific defense response).

A. Nagromadzony materiał badawczy pozwala na stwierdzenie, że w warunkach niskostresowych, nowość polegająca na wprowadzeniu do znanego zwierzęciu środowiska nowego obiektu, ma silną wartość nagradzającą.

B. Brak jest danych dotyczących relatywnie małych zmian w poziomie pobudzenia, wynikającego ze stymulacji środowiskowej na regulację zachowania się zwierząt w sytuacji konfrontacji z nowością.

Uzyskanie danych z proponowanego projektu pozwoli na uzupełnienie wiedzy o regulacji zachowania w sytuacji konfrontacji z nowością, o element związany w poziomem pobudzenia, wynikającym z otrzymanej stymulacji poprzedzającej pojawienia się tejże nowości.

A/ Proponowane badanie wypełnia lukę pomiędzy badaniami wykorzystującymi silne bodźce, a warunkami niskiego stresu, poprzez wprowadzenia ekspozycji stresora o umiarkowanej sile oddziaływania.

Zastąpienie

W badaniach behawioralnych nie istnieją metody pozwalające na wykluczenie zwierząt. Alternatywą w proponowanym badaniu byłoby badanie zwierząt naczelnych lub ludzi. Badanie podstawowych mechanizmów zachowania u ludzi nastrocza wiele trudności. Szczególnie istotny wydaje się wpływ czynników kulturowych na kształtowanie zachowania. Kolejną trudnością jest bazowanie większości badań na ludziach na technikach samoopisu, które to cechuje niższa niż w badaniach behawioralnych rzetelność pomiaru. Natomiast w przypadku badań eksperymentalnych na ludziach nie ma możliwości kontrolowania wcześniejszych doświadczeń badanych osób. W związku z tym do badania wybrane zostały szczury jako zwierzęta dobrze przystosowane do warunków doświadczalnych oraz dobrze spełniające zadanie modelowania mechanizmów zachowań ludzkich.

Ograniczenie

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

Zaplanowana w procedurze liczba zwierząt została ograniczona do wartości minimalnej zapewniającej uzyskanie rzetelnych wyników. Zwierzęta po badaniu nie zostaną uśmiercone. Większość zwierząt zostanie po badaniu wykorzystane do celów hodowlanych, a pozostałe zostaną oddane do adopcji.

Udoskonalenie

Badanie prowadzone są w warunkach możliwie najmniej stresujących dla zwierząt. Pomieszczenia badawcze spełniają wymogi do utrzymywania i badania zwierząt. Personel zwierzętarni oraz osoby wykonujące badanie są przeszkolone oraz posiadają odpowiednie doświadczenie w tego typu pracy. Badania nagrywane są za pomocą kamer, a następnie analizowane, aby zminimalizować stres zwierząt związany z obecnością eksperymentatora. Utrzymanie zwierząt oraz testy prowadzone są w warunkach bezpiecznych dla zwierząt, ograniczających możliwość zranienia i innych niekorzystnych skutków zdrowotnych.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną¹

- TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- TAK - na podstawie art. 53 ust. 3

ustawy

X NIE

---

¹ Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.